

Lokale Inclusie Agenda gemeente Dalfsen 2026–2029

Iedereen doet mee

Toelichting voor college en gemeenteraad

Deze versie van de Lokale Inclusie Agenda is herschreven in duidelijke taal (B1-niveau). Dat is belangrijk, want:

- **Toegankelijkheid begint bij taal.** Als we willen dat iedereen mee kan doen, moeten mensen ook begrijpen wat we bedoelen.
- **Inwoners willen meepraten.** Maar dat lukt alleen als ze snappen waar het over gaat.
- **Beleid moet helder zijn.** Ook voor mensen met een beperking, lage taalvaardigheid of weinig ervaring met beleidsteksten.

Door deze agenda in begrijpelijke taal te schrijven, geven we het goede voorbeeld. We laten zien dat we serieus werk maken van inclusie. Niet alleen in wat we doen, maar ook in hoe we communiceren. In bijlage 1 van dit document is een beleidsbijlage opgenomen waarin meer uitleg staat voor beleidsmakers en raadsleden.

1. Waarom maken we deze agenda?

In Dalfsen willen we dat **iedereen mee kan doen**. Dat staat ook in onze toekomstvisie 'Voor elkaar'. We vinden het belangrijk dat mensen zich verbonden voelen met elkaar.

We maken deze agenda omdat dat moet van een internationale wet: het **VN-verdrag Handicap**. Daarin staat dat mensen met een beperking dezelfde rechten hebben als anderen. In bijlage 1 leggen we dit verder uit.

In deze agenda staat wat we als gemeente gaan doen om Dalfsen **toegankelijker en inclusiever** te maken. Dat betekent: zorgen dat iedereen mee kan doen. Dit doen we door aandacht te besteden aan bewustwording in de samenleving. We moedigen beleidsmakers en maatschappelijke partners en bedrijven aan inclusief en toegankelijk beleid op te stellen.

Er gebeurt al veel in Dalfsen. Denk aan organisaties zoals Saam, Stichting Platform Gehandicapten Dalfsen, bedrijven en de gemeente zelf. In bijlage 2 leggen we uit hoe deze agenda past bij ander beleid van de gemeente.

We zien deze agenda als een **groeimodel**. Dat betekent: we leren en verbeteren steeds. We willen drempels zichtbaar maken, mensen bewust maken en samen met inwoners werken aan beleid dat voor iedereen werkt.

Met wie hebben we deze agenda gemaakt?

We hebben deze agenda gemaakt met behulp van inwoners en maatschappelijke organisaties zoals Stichting Platform Gehandicapten Dalfsen en de Participatieraad. We hebben met inwoners gesproken van jong tot oud en informatie opgevraagd van (ervarings)deskundigen.

2. Wat bedoelen we met inclusie en toegankelijkheid in onze gemeente?

Inclusieve samenleving

Een inclusieve samenleving is een plek waar **iedereen erbij hoort**. Het maakt niet uit hoe je eruitziet, wat je gelooft of wat je wel of niet kunt. Iedereen is van waarde.

“Iedereen mag meedoen en hoort erbij. Dat kan alleen als we rekening houden met elkaar en geen drempels opwerpen.”

Toegankelijke samenleving

Een toegankelijke samenleving is een plek waar **iedereen gebruik kan maken van gebouwen, informatie, vervoer en diensten**. Ook als je een beperking hebt.

Wat zijn drempels?

Drempels zijn dingen die ervoor zorgen dat mensen niet mee kunnen doen. Bijvoorbeeld:

- Een gebouw zonder rolstoeltoegang.
- Een website die moeilijk te lezen is.
- Een activiteit waar je je niet welkom voelt.

Drempels kunnen **fysiek** zijn (zoals trappen), maar ook **sociaal** (zoals onbegrip of uitsluiting).

Wat is inclusief en toegankelijk beleid?

Beleid is inclusief en toegankelijk als:

- Iedereen gelijke rechten heeft.
- Mensen zelfstandig kunnen meedoen.
- We houden rekening met elkaar.
- We niemand uitsluiten.
- Inwoners mee mogen denken en praten.

3. Onze visie, waarden en doelen

Onze visie

In Dalfsen doet iedereen mee op zijn of haar manier. Inwoners kijken naar elkaar om en kunnen zoveel mogelijk zelf keuzes maken over hun leven.

We voeren deze agenda uit **samen met inwoners**. Zo geven we invulling aan het VN-verdrag Handicap. We steunen en stimuleren initiatieven die zorgen dat iedereen mee kan doen.

Onze waarden

Uit gesprekken met inwoners kwamen deze belangrijke waarden:

- Naar elkaar omzien.
- Gezien worden.
- Verbonden zijn met anderen.
- Zelf keuzes kunnen maken.

Onze doelen

Doel 1: Minder drempels om mee te doen

Inwoners willen zelf kiezen of ze meedoen. Maar daarvoor moeten ze wel weten wat er mogelijk is. En de omgeving moet toegankelijk zijn.

Wat gaan we doen?

- We maken hulpmiddelen waarmee inwoners kunnen zien welke voorzieningen toegankelijk zijn.
Bijvoorbeeld: een online kaart met een overzicht van alle gehandicaptenparkeerplaatsen en openbare toiletten.
- We praten elke maand met inwoners en organisaties over signalen en verbeterpunten.
Bijvoorbeeld: een inwoner meldt dat het pad naar het dorpshuis slecht begaanbaar is.
- We maken campagnes om mensen bewust te maken van onzichtbare drempels.
Bijvoorbeeld: een posteractie over hoe het voelt om buitengesloten te worden.

Doel 2: Iedereen voelt zich onderdeel van de samenleving

Inwoners vinden het belangrijk dat er naar elkaar wordt omgekeken. Maar soms voelen mensen zich buitengesloten, bijvoorbeeld nieuwe inwoners of mensen met een onzichtbare beperking.

Wat gaan we doen?

- We steunen lokale initiatieven die zorgen voor meer verbondenheid.
Bijvoorbeeld: een buurtproject waar jongeren met en zonder beperking samen koken.
- We maken een campagne over acceptatie en samenhang.
Bijvoorbeeld: verhalen van inwoners die zich eerst niet gezien voelden, maar nu wel.

Doel 3: Nieuw beleid is voor iedereen bruikbaar

Soms ontstaan er onbedoeld nieuwe drempels. Dat willen we voorkomen door inwoners vanaf het begin te betrekken bij nieuw beleid.

Wat gaan we doen?

- We onderzoeken hoe we ervaringsdeskundigheid beter kunnen inzetten.
Bijvoorbeeld: een inwoner met een visuele handicap denkt mee over nieuwe voetpaden.
- We maken hulpmiddelen voor inclusief beleid en delen die met organisaties en bedrijven.
Bijvoorbeeld: een checklist voor het opstellen van inclusief en toegankelijk beleid

4. Hoe houden we de agenda actueel?

We maken een uitvoeringsplan met concrete acties. We kijken elk jaar samen met inwoners of we op de goede weg zijn. In 2029 kijken we terug op het hele plan.

Hoe meten we of het werkt?

- We verzamelen verhalen van inwoners.
- We doen mee aan de verkiezing 'Meest toegankelijke gemeente van Nederland'.
- We vragen subsidiepartners om verslag te doen.
- We meten het bereik van campagnes.
- We doen een tevredenheidsonderzoek via de Wmo.

5. Hoe ontwikkelen we verder?

Deze agenda groeit mee met de samenleving. We doen dat op twee manieren:

- **Evaluatie:** We gebruiken een ontwerpende aanpak en werken samen met inwoners.
- **Campagnes:** We vragen elk jaar input van inwoners en organisaties voor nieuwe activiteiten.

Beleidsbijlage – Lokale Inclusie Agenda 2026–2029

1. Wettelijke basis

De Lokale Inclusie Agenda is gebaseerd op het VN-verdrag Handicap, dat Nederland in 2016 heeft ondertekend. Gemeenten zijn sindsdien wettelijk verplicht om in hun beleid aandacht te besteden aan:

- Gelijke behandeling van mensen met een handicap.
- Toegankelijkheid van publieke voorzieningen, informatie en dienstverlening.
- Het meedoen van mensen met een handicap in alle domeinen van het leven.

Deze verplichting is vastgelegd in onder andere:

- Artikel 1 van de Grondwet.
- De Wmo, Jeugdwet en Participatiewet.
- Het Besluit Toegankelijkheid (2017).
- Het Tijdelijk Besluit Digitale Toegankelijkheid.
- De Wet erkenning Nederlandse Gebarentaal.
- De uitbreiding van de Wet gelijke behandeling.

Daarnaast sluit de agenda aan bij landelijke programma's zoals *Onbeperkt Meedoen!* en de *Nationale Strategie VN-verdrag Handicap*.

2. Verbinding met ander gemeentelijk beleid

De Lokale Inclusie Agenda is geen losstaand document. Ze is verbonden met:

- Toekomstvisie Dalfsen 2030 – Voor Elkaar
→ Inclusie als uitwerking van onderlinge verbondenheid.
- Omgevingsvisie Dalfsen 1.0
→ Fysieke toegankelijkheid als belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen.
- Beleidsplan Preventie
→ Inclusie als versterking van vitaliteit en veerkracht.

3. Beleidsmatige uitgangspunten

De Lokale Inclusie Agenda is een groeimodel. Dat betekent:

- Beleidsuitvoering en ontwikkeling gebeurt in co-creatie met inwoners, ervaringsdeskundigen en maatschappelijke organisaties.
- De agenda beweegt mee met de samenleving: signalen uit de samenleving leiden tot bijstelling van het uitvoeringsplan.
- Er wordt gewerkt met een ontwerpende aanpak: beleid wordt ontwikkeld op basis van ervaringen en verhalen van inwoners.

Er wordt onderscheid gemaakt tussen:

- Strategische doelen: lange termijn, richtinggevend.
- Uitvoeringsdoelen: concreet, meetbaar en jaarlijks te evalueren.

4. Monitoring en evaluatie

De voortgang wordt gemonitord via:

- Ervaringsverhalen van inwoners.
- Deelname aan de verkiezing *Meest Toegankelijke Gemeente van Nederland* (VNG).
- Subsidieverslagen van maatschappelijke partners.
- Bereikmetingen van bewustwordingscampagnes.
- Cliënttevredenheidsonderzoek Wmo.

In 2029 vindt een beleidsmatige eindevaluatie plaats. De uitkomsten vormen input voor de volgende Lokale Inclusie Agenda (2030–2034).